

УДК 658.3:67/68(477.43)=83

Є.С.ЦАРЬОВА, заступник директора з навчально-виробничої роботи
(ДНЗ «Хмельницький центр ПТО сфери послуг»)

Співпраця з провідними підприємствами Хмельниччини – запорука якості підготовки висококваліфікованих робітничих кадрів професій легкої промисловості

Освещены особенности сотрудничества профессионально-технического учебного заведения с социальными партнерами области - заказчиками рабочих кадров.

Ключевые слова: профессиональное техническое образование, взаимодействие, производственная практика, компетентность, профессиональное обучение учащихся на предприятии, трудоустройство.

The cooperationspecial features of the professional-technical educational institution with social partners of the region - employersof personnel, have been elucidated.

Keywords: professional-technical education, interaction, industrial practice, competence, vocational training of students at the enterprise, employment.

Світові тенденції та сучасні умови розвитку економіки вимагають посилення взаємодії місцевих органів виконавчої влади, роботодавців та професійно-технічних навчальних закладів (ПТНЗ) у вирішенні питань інноваційного розвитку профтехосвіти. Нині у професійно-технічній освіті (ПТО) впроваджують інноваційні технології навчання, нові сучасні професії, створюють умови для більшої мобільності випускників на ринку праці. Створення належних умов для забезпечення економіки трудовим потенціалом, надання населенню якісної професійно-технічної освіти, формування творчої, духовно багаті особистості з урахуванням її потреб, інтересів і здібностей тепер неможливе без нової системи відносин між навчальним закладом і підприємствами, соціальними партнерами, центральними органами виконавчої влади, громадськими організаціями.

Підприємства замовляють не просто фахівців легкої промисловості, а висококваліфікованих робітників, які володіють сучасними технологіями та устаткуванням.

Основне завдання ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг» (Центр) – підготувати саме таких фахівців. Підвищення якості підготовки висококваліфікованих кадрів сьогодні залежить від багатьох чинників. Це і стан навчально-матеріальної бази, і професійний рівень викладачів спецдисциплін та майстрів виробничого навчання, і здібності та мотивація до оволодіння професійними навичками самого учня. Центр здійснює комплекс заходів та створює умови щодо підвищення ефективності підготовки кваліфікованих кадрів в системі професійно-технічної освіти кадрів відповідно до вимог сучасного виробництва.

Хмельниччина здійснює етап реформування системи професійно-технічної освіти, подальшу діяльність якої орієнтовано на активне і плідне застосування інноватики у повсякденній навчально-виробничій і виховній діяльності ПТНЗ, підготовку кваліфікованих фахівців, адаптованих до сучасних економічних умов та вимог ринку праці. Відповідно, для підготовки конкурентоспроможного на ринку праці висококваліфікованого фахівця, необхідна розвинена, новітня

навчально-матеріальна база, яка має включати в себе інноваційні засоби навчання, оргтехніку, модернізацію устаткування, матеріальне та програмне забезпечення, сучасні матеріали і стандарти, світові технології.

Для забезпечення вищезазначеного Центр протягом багатьох років тісно співпрацює з соціальними партнерами: провідними підприємствами легкої промисловості Хмельниччини – ТОВ «Хмельницьклегпром», ТОВ «Бембі», ТПП «Універсал» / (Agour (Ажур), ТОВ Хмельницька трикотажна фабрика «Хмельничанка», які, в свою чергу, надають соціальну допомогу учням Центру, забезпечують робочими місцями під час проходження виробничої практики, а після закінчення навчання сприяють їх працевлаштуванню, створюють умови для стажування майстрів виробничого навчання та викладачів спецпредметів, індивідуального навчання.

Історія становлення провідних підприємств легкої промисловості Хмельниччини складалась по-різному, а об'єднує їх таке:

- ✓ *Перебудовано та кардинально змінено усі сфери управління–виробництва, маркетингу, фінансової та інвестиційної політики*
- ✓ *Здійснено перепідготовку та навчання висококваліфікованого персоналу щодо якісного виконання технологічних операцій, систем контролю якості на усіх стадіях виробництва*
- ✓ *Завдяки тісній співпраці з іноземними замовниками та роботі на експорт підприємства перейшли на якісно новий рівень виробництва*
- ✓ *Підприємства переоснащено новітнім високопродуктивним швейним устаткуванням*
- ✓ *Створено оптимальні умови для професійного, творчого і особистого зростання кваліфікованого персоналу*
- ✓ *Працівники – досвідчені технологи, конструктори, дизайнери, висококваліфіковані кравці, закройники та швачки*
- ✓ *Вся продукція проходить обов'язкову сертифікацію і відповідає вимогам Держстандартів швейних виробів.*

**Виробниче об'єднання
«ХМЕЛЬНИЦЬКЛЕГПРОМ»**

- Один з найпотужніших провідних вітчизняних виробників легкої промисловості. Має власний Будинок моделей, висококваліфіковані фахівці якого займаються дизайном і розробленням моделей жіночого одягу TM Joze fine collection, чоловічого одягу TM VKstyle, форменого одягу з використанням Системи автоматизації виробництва американської фірми «Gerber»
- Має власні виробничі площі: три швейні фабрики
- Оснащено новітнім високопродуктивним швейним устаткуванням таких відомих світових брендів як «Juki», «Durkopp», «Pfaff», розкroювання здійснюється за допомогою автоматизованого настільного і розкрійних комплексів фірми «Gerber»
- Має спеціалізовані потоки з виробництва верхнього жіночого та чоловічого одягу (*пальто, куртки, плащі*)
- Спеціалізовані потоки з виробництва легкого жіночого асортименту (*блузки, спідниці, брюки, жакети*)

ТОВ «БЕМБІ»

- Провідний український виробник дитячого одягу, виготовляє широкий асортимент білизни і дитячого одягу (*з перших днів життя дитини і до 7 років*)
- Ексклюзивні колекції «Осінь і Зима» та «Весна і Літо»
- Білизняний асортимент регулярно оновлюється
- Підприємство – постійний учасник міжнародних виставок «Babyexpo» та «BabyFashion»

ТПП «УНІВЕРСАЛ»/ Agour (Ажур)

- Дім модної білизни TM «Ажур» – перший в Україні творець модних дизайнерських колекцій спідньої білизни, перший модний білизняний бренд
- Елегантна жіноча білизна, колекції модних купальників та домашнього одягу для всієї родини
- Чоловіча білизна від TM Win, колекції – широкий асортимент різноманітних фасонів та розмаїття кольорів
- Виробництво оснащено новітнім високопродуктивним швейним устаткуванням відомих світових брендів, таких як «Juki», «Union Spezial», «Pfaff», «Mauzer Spezial», «Pegasus»
- Розкroювання виробів виконується за допомогою системи автоматичного проектування, до якої належать широкоформатний дигітайзер Calcomp і плоттер HewlettPackard
- Персонал фабрики пройшов навчання та підготовку у французьких фахівців

- Підприємство – постійний учасник міжнародних виставок (на Всесвітній виставці білизни у Франції Lyon Mode City колекція Magnetic Feminity отримала престижну премію, а сам бренд показує свої колекції в Ліоні та Парижі, на Salon International dela Lingerie)
- Потужності фабрики дають змогу виробляти близько 100-120 тис. од. виробів на місяць

**ТОВ Хмельницька трикотажна фабрика
«ХМЕЛЬНИЧАНКА»**

- Один з найкращих вітчизняних виробників якісного і стильного верхнього дитячого одягу (*від народження до 14 років*) під торговою маркою LUXiK.
- Спеціалізація – зимові та демісезонні дитячі куртки, вітровки, плащі та пальта, комбінезони, трансформери, а також оригінальна і стильна шкільна форма тощо
- Кожну нову колекцію створюють з урахуванням останніх віянь моди, при цьому залишаючи вироби зручними, практичними і доступними за ціною для широкого кола споживачів
- На підприємстві постійно вдосконалюють новітні технології, оновлюють устаткування, залучають талановитих і досвідчених фахівців, підвищують контроль якості на усіх етапах виробництва

Зазначимо, що провідні підприємства легкої промисловості Хмельниччини є базовими підприємствами протягом тривалого часу. З ними Центр укладає договори на підготовку кваліфікованих робітників, погоджує робочі навчальні плани, програми предметів професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки.

Проходження виробничої практики за умов виробництва на провідних швейних підприємствах відповідає вимогам навчальних планів та робочих навчальних програм предметів.

Виробнича, а також переддипломна практика – завершальний етап підготовки учнів Центру, основним завданням якої є адаптація учнів до конкретних виробничих умов, закріплення теоретичних знань, подальше вдосконалення професійних умінь та навичок, оволодіння сучасною технологією і прогресивними методами виконання робіт за виробничих умов, оволодіння досвідом передовиків і новаторів виробництва, розвиток інтересу до майбутньої професії та прагнення подальшого підвищення своєї кваліфікації.

У процесі виробничого навчання і практики створюється система професійних умінь та навичок, внаслідок чого учні Центру накопичують необхідний досвід.

До організації виробничої практики на підприємствах належить вирішення таких основних питань:

1. Узгодження та укладання з керівництвом підприємства договорів про виробничу практику, графіків; розподіл учнів по цехах, бригадах; оформлення перепусток на підприємство; проведення інструктажу з охорони праці та техніки безпеки.
2. Зустріч учнів з представниками керівництва підприємства, співбесіда з фахівцями відділу кадрів фабрики, під час якої їх ознайомлюють з корпоративною культурою підприємства; провадять екскурсію до музею трудової слави підприємства; підбирають наставників для керівництва виробничою практикою і закріплюють їх за учнями (наказом по підприємству).
3. Вирішення питань оплати праці учнів.
4. Узгодження та забезпечення учнів звітно-навчальною документацією.
5. Організація умов безпечної роботи учнів.
6. Забезпечення повсякденного контролю за роботою учнів.

Управління виробничим навчанням та виробничою практикою учнів вимагає систематичного регулювання та координації. Регулювання навчально-виробничої діяльності учнів означає раціоналізацію праці учнів і майстрів виробничого навчання, усунення зривів, неточностей у планах, впливу інших негативних чинників, розв'язання проблем і суперечностей, які виникають під час виробничого навчання та виробничої практики. Всі ці питання розглядають, аналізують та вирішують на нарадах із заступником директора НВР, майстрами виробничого навчання, а також на інструктивно-методичних нарадах.

Хід виробничої практики та її підсумки регулярно заслуховують на засіданнях педагогічної ради Центру. Тривалість робочого дня учня на виробничій практиці визначають відповідно до тижневого навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з професій, яке не має перевищувати робочий час, встановлений законодавством.

Від успішного проведення виробничої практики залежить не лише якість підготовки кваліфікованих робітників, а й доходи від виробничої практики. За рахунок цих позабюджетних надходжень здійснюють удосконалення навчально-технічної бази і навчально-виробничих майстерень Центру, поточні ремонти навчальних кабінетів і майстерень.

Для співпраці Центр організовує та провадить спільні заходи: *семінари, круглі столи, майстер-класи, конференції, комісії, робочі зустрічі*, в яких безпосередню участь беруть керівники підприємств, установ та організацій, представники місцевих органів виконавчої влади міста, які надають можливість спільними зусиллями розв'язувати проблеми працевлаштування учнів та кадрового забезпечення роботодавців.

Співпраця з роботодавцями – основний пріоритет Центру. Одним з першочергових завдань Центру є досягнення високого рівня співпраці з роботодавцями, що передбачає розуміння та наполегливу роботу над якіснішим задоволенням їхніх потреб.

Провідні підприємства легкої промисловості Хмельниччини надають можливість вивчати використання новітніх технологій та устаткування для проведення уроків виробничого навчання та проходження виробничої практики.

Завдяки тісній співпраці з підприємствами міста учні Центру на період виробничої практики забезпечені робочими місцями з подальшим можливим працевлаштуванням.

Створення належних умов на виробництві для учнів під час виробничої практики досягається зміцненням зв'язків між колективом Центру та підприємством, узгодженням усіх впливів як з боку керівництва Центру, так і з боку керівництва підприємства та виконанням організаційно-керівних функцій наставником і майстром виробничого навчання, що дає змогу учням закріпити теоретичні знання, набути позитивного практичного досвіду, усвідомити специфіку майбутньої професійної діяльності, сприяє становленню моральних цінностей, формуванню виробничої культури та втіленню інноваційних ідей.

Для якісного добору кадрового персоналу Центр, відповідно до договору з роботодавцем, направляє необхідних підприємству спеціалістів для стажування або індивідуального навчання, що дає змогу професійно зростати викладачам спецдисциплін та майстрам виробничого навчання.

Співпрацю із провідними підприємствами легкої промисловості міста зорієнтовано на забезпечення ефективної політики працевлаштування учнів Центру, підвищення конкурентоспроможності особистості на ринку праці. Професійне навчання якраз і є тим засобом, який допомагає учням набути професійних навичок. Саме тісний зв'язок сприяє особистому професійному зростанню учнів, встановленню психологічної й трудової комфортності та швидкій адаптації до умов виробництва.

Отже, вирішальна роль у формуванні професійних якостей висококваліфікованого робітника належить його участі у суспільному виробництві, на підприємстві, у праці дорослих, що надає можливість опанувати виробничими відносинами та посадовими обов'язками, які діють в трудовому колективі.

На думку експертів, наполеглива співпраця Центру з підприємствами легкої промисловості завжди спонукає до відмінного навчання, адже в інтересах замовника виготовляти якісну продукцію за найвищими стандартами.

Сьогодні вимагає гнучкого пристосування Центру до сучасних потреб регіонального ринку праці. Внаслідок професійного навчання учнів, Центр задовольняє потребу роботодавців у висококваліфікованих робітниках, створює необхідні умови ефективної організації виробничої практики в процесі підготовки кваліфікованого робітника у взаємодії з соціальними партнерами – провідними підприємствами легкої промисловості Хмельниччини.

Отже, лише завдяки тісній співпраці з роботодавцями, Центр забезпечує збереження обсягів працевлаштування своїх випускників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Болтенко А.И. Опыт работы по организации производственного обучения и производственной практики учащихся Краматорского профессионального лицея в условиях развития партнёрских отношений с ЗАО НКМЗ. Краматорск: 2007. – 62с.
2. Десятов Т. Формування сучасного виробничого персоналу // Професійно-технічна освіта, №3, 2008, – С.7-8.
3. Ничкало Н.Г. Трансформація ПТО України: монографія / Н.Г. Ничкало – К.: Педагогічна думка, 2008. – 200 с.
4. Педагогічні засади організації професійного навчання на виробництві: монографія / [Аніщенко В. М., Герганов Л. Д., Байдулін В. Б., Михайличенко А. М. та інші]: під. ред. В. О. Радкевич. – К.: Педагогічна думка, 2012. – 256 с.
5. Науково-виробничий журнал // Легка промисловість, №1, 2014. – 56 с.

Одержано 12.02.2015